

FOKUS: STATISTIK

Övergångar till högskolestudier 2017

Detta dokument redovisar två olika sätt att mäta övergångsfrekvensen till högskolestudier. Måtten mäter olika saker och olika årskullar vid samma uppföljningsår men resultaten visar liknande mönster om man tar hänsyn till detta.

- Av de elever som avslutade gymnasieskolan läsåret 2013/14 och som då bodde i Norrköping hade 41 procent gått vidare till högskolestudier inom tre år, dvs. senast under 2017. Detta var den första årskullen som genomgick gymnasieutbildning efter införandet av gymnasireformen GY2011. Andelen är samma som vid uppföljningen 2016.
- Bland 24-åringar från Norrköping hade 38 procent påbörjat en högskoleutbildning 2017. Detta är en lägre andel än i riket och bland jämförda kommuner.
- En högre andel kvinnor än män går vidare till högskolestudier. Bland 24-åringar hade 46 procent kvinnor och 32 procent män påbörjat högskolestudier år 2017, en skillnad på 14 procentenheter.

Innehållsförteckning	
Inledning.....	3
Övergång till högskolestudier inom tre år efter gymnasiet (<i>Skolverket</i>).....	4
Andelen 19-, 21- och 24-åringar som påbörjat högskolestudier (<i>UKÄ</i>)	5
Allmänt om regionala skillnader	8
Tydliga könsskillnader	9

Källor: Skolverket, statistikdatabasen Jämförelsetal www.skolverket.se
Universitetskanslersämbetet, www.uka.se

Text och diagram: Olle Kylensjö, utrednings- och utvecklingsenheten, Norrköpings kommun, planeringochstatistik@norrkoping.se

Publikationer i serien Fokus Statistik (FS) och Norrköpingsfakta, åren 2017 och 2018:

- Uppföljning av prognosarbetet 2016 (Norrköpingsfakta 2017:1)
- Att fråga om könstillhörighet i formulär och enkäter (FS 2017:1, daterad 2017-03-02)
- Preliminär befolkningsprognos för Norrköping 2017-2026 (FS 2017:2, daterad 2017-04-28)
- Sammanställning integration 2017 (Norrköpingsfakta 2017:2)
- Övergångar till högskolestudier 2016 (FS 2017:3, daterad 2017-09-15)
- Arbetsmarknadsstatistik för Norrköping 2016 (FS 2017:4, daterad 2017-12-05)
- Kommunalskatten 2018 (FS 2018:1, daterad 2018-01-10)
- Preliminär befolkningsprognos för Norrköping 2018-2027 (FS 2018:2 daterad 2018-04-06)
- Preliminär befolkningsprognos för Norrköpings delområden 2018-2022 (FS 2018:3, daterad 2018-04-13)

Inledning

Ett av kommunens övergripande mål innebär att utbildningsnivån i kommunen ska höjas. En ökad andel gymnasieelever som går vidare till högskolestudier kan bidra till att andelen invånare med högskoleutbildning ökar. Denna rapport redovisar två mått som används för att följa upp antalet personer som går vidare till högskolestudier.

Ett av måtten är *andelen gymnasieelever som påbörjat högskolestudier inom tre år efter avslutat gymnasium*. Statistiken tas fram av Skolverket och Statistiska centralbyrån (SCB). Från och med 2018 har SCB valt att endast räkna med elever som tagit gymnasieexamen enligt GY2011 vilket gör att det uppstått ett tidsseriebrott i deras statistik och att den inte blir jämförbar med tidigare års uppgifter. Därför kommer denna rapport enbart att använda Skolverkets mått för att följa andelen avgångna gymnasieelever som påbörjat högskolestudier inom tre år.

Det andra måttet som redovisas i denna rapport tas fram av Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Detta visar *andelen av samtliga invånare i en viss åldersgrupp som påbörjat högskolestudier*. I sina rapporteringar har de under de senaste åren redovisat 19-åringar, 21-åringar och 24-åringar. I dessa andelsberäkningar ingår alla invånare i åldersgruppen som bas, dvs. det är andelen som påbörjat en högskoleutbildning av samtliga invånare i samma årskull som mäts, inte som i Skolverkets mått där enbart andelen som påbörjat högskolestudier av dem som avslutat gymnasiestudier räknas. UKÄ:s mått påverkas alltså både av andelen ungdomar tar sig igenom och avslutar sina gymnasiestudier och andelen som går från gymnasiestudier till högskolestudier.

En annan sak som kan göra att de båda måtten skiljer sig åt under samma uppföljningsår är att det till stor del är olika årskullar som jämförs i Skolverkets och UKÄ:s statistik. De flesta av dem som avslutade gymnasieskolan 2013/2014 som följs upp i Skolverkets statistik tre år senare, 2017, är födda 1995 och årskullarna som följs upp i Universitetskanslersämbetets statistik för 2017 är årskullarna födda 1993, 1996 och 1998.

Detta dokument visar en kort sammanställning av de två måtten för riket, Norrköping och ett antal jämförda kommuner. Norrköping jämförs med kommunerna Linköping, Jönköping, Eskilstuna, Västerås och Örebro.

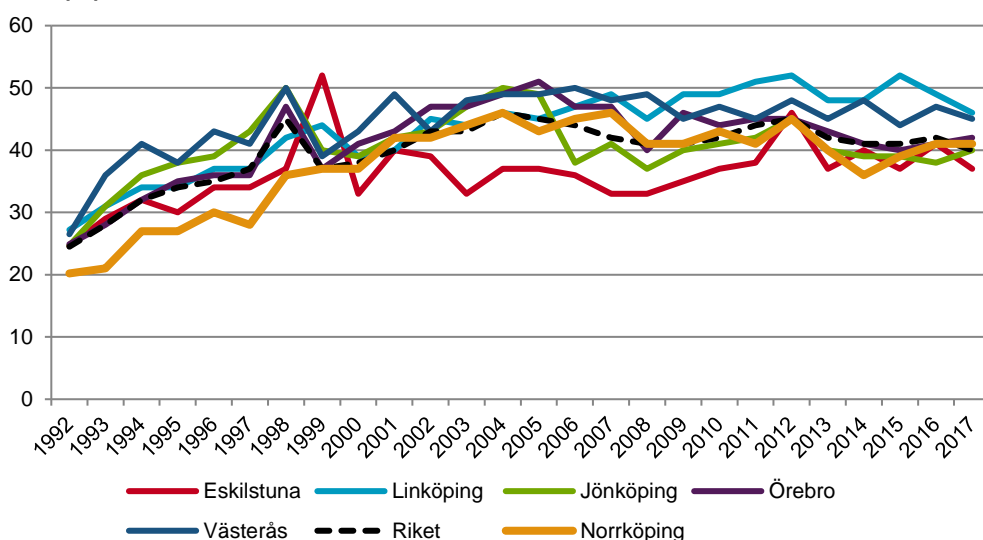
Övergång till högskolestudier inom tre år efter gymnasiet (Skolverket)

Läsåret 2013/14 avslutade totalt 1 189 elever, då folkbokförda i Norrköping, gymnasieskolan. Till dessa räknas alla gymnasieelever som tog en gymnasieexamen eller ett studiebevis om minst 2 500 poäng. Av dessa hade 41 procent gått vidare till högskolestudier inom tre år. Det vill säga de hade påbörjat högskolestudier till och med år 2017.

Under 90-talet ökade andelen som påbörjade högskolestudier inom tre år från att i början av 90-talet legat strax över 20 procent till att under slutet ligga strax under 40 procent. Från år 2000 har andelen pendlat mellan 36 och 46 procent. År 2017 var andelen 41 procent som inom tre år hade gått vidare till högskolestudier vilket var samma andel som året innan.

Övergång till högskolan inom 3 år efter avslutad utb. i gy, av elever folkbokförda i resp. kommun 1992-2017

Andel (%)

Källa: Skolverket. Not: Uppgiften för år 2017 avser gymnasieelever som avslutade gymnasieskolan läsåret 2013/14.

Det intressanta med uppföljningen för år 2017 är att den grupp som följs upp är gymnasieelever som avslutade gymnasieskolan läsåret 2013/14. Dessa började alltså sina studier läsåret 2011/12 och var därmed den första årskullen som genomgick gymnasieutbildning efter införandet av gymnasiereformen GY2011.

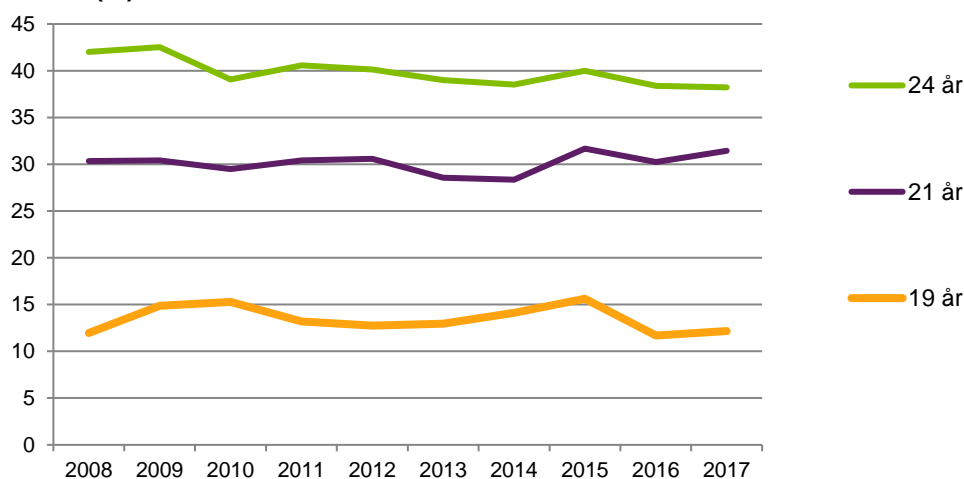
Bland jämförda kommuner så hade Eskilstuna den lägsta övergångsfrekvensen år 2017. Högst övergångsfrekvens hade Linköping, 46 procent. För hela riket var andelen 40 procent.

Andelen 19-, 21- och 24-åringar som påbörjat högskolestudier (UKÄ)

Universitetskanslerämbetets mått för övergångsfrekvensen visar andelen som påbörjat högskolestudier till och med det år de fyller 19, 21 respektive 24 år. Detta motsvarar alltså för 2017 års uppföljning personer som var födda 1998, 1996 och 1993 och som var folkbokförda i Norrköping den 31 december året då de fyllde 18 år.

Övergångsfrekvensen år 2017 för 24-åringarna från Norrköping var 38 procent. Det vill säga, av dem som var födda 1993 och folkbokförda i Norrköping den 31 december 2011 (året de fyllde 18), så hade 38 procent påbörjat högskolestudier senast under 2017. Motsvarande andelar för 21-åringar var 31 procent och för 19-åringar 12 procent. Utvecklingen över tid för olika årskullar från Norrköping kan ses i diagrammet nedan.

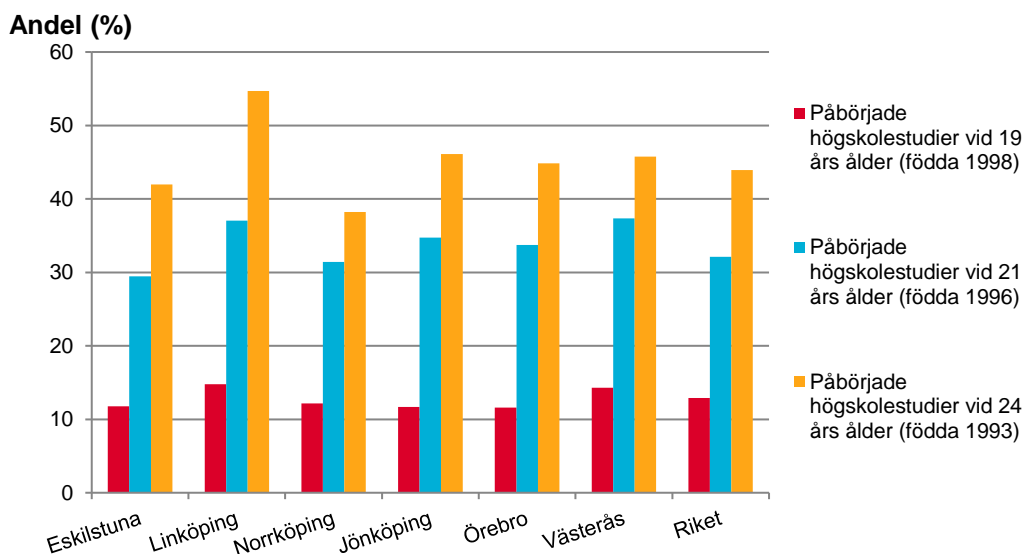
Påbörjade högskolestudier vid 19, 21 och 24 års ålder, år 2008-2017, Norrköping Andel (%)

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Bland de jämförda kommunerna Eskilstuna, Linköping, Jönköping, Örebro och Västerås hade Norrköping den lägsta övergångsfrekvensen bland 24-åringarna, och näst lägst bland 21-åringarna och i båda dessa åldersgrupper var andelarna för Norrköping också lägre än i riket. Bland 19-åringarna hade Örebro, Jönköping och Eskilstuna något lägre andelar som påbörjat högskolestudier, men skillnaderna mellan kommunerna i denna åldersgrupp är små och Norrköpings andel är lägre än rikets även bland 19-åringarna.

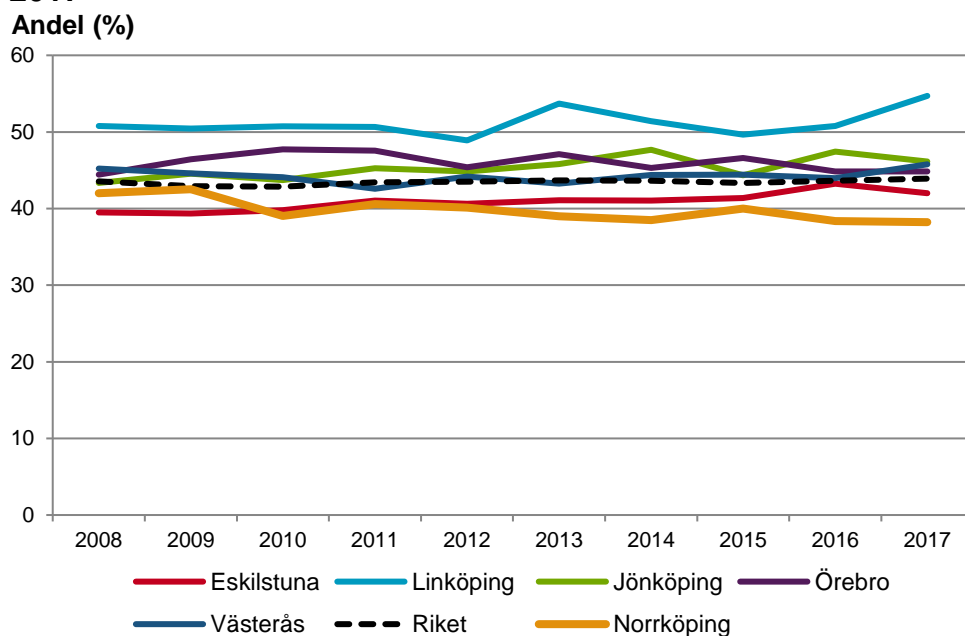
Påbörjade högskolestudier vid 19, 21 och 24 års ålder

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Bland 24-åringar så har Norrköpings övergångsfrekvens legat lägre än riket och de jämförda kommunerna under de senaste åren. Se jämförelser över tid och mellan kommuner för de olika åldersgrupperna i diagrammen nedan.

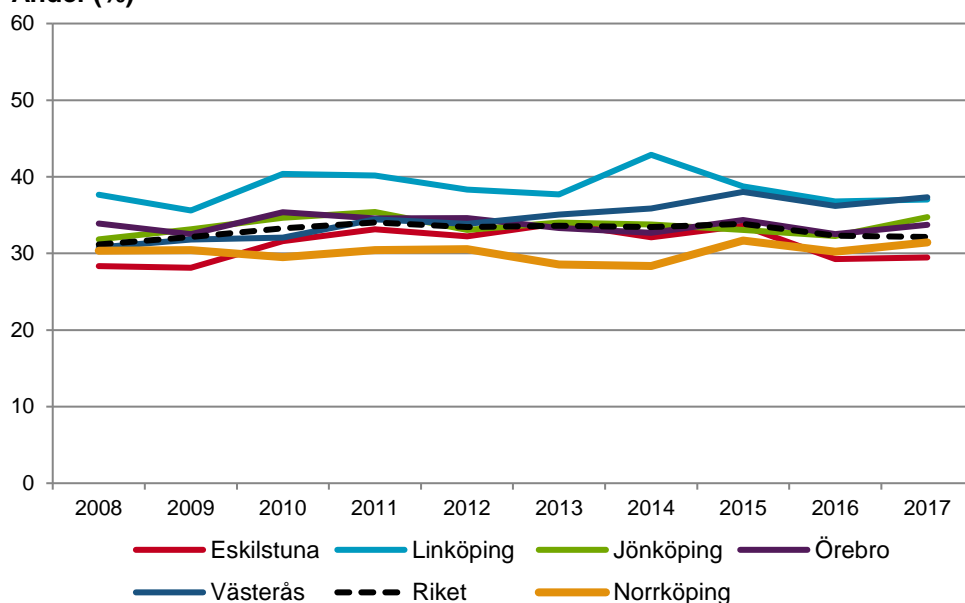
Påbörjade högskolestudier vid 24 års ålder, år 2008-2017

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Påbörjade högskolestudier vid 21 års ålder, år 2008-2017

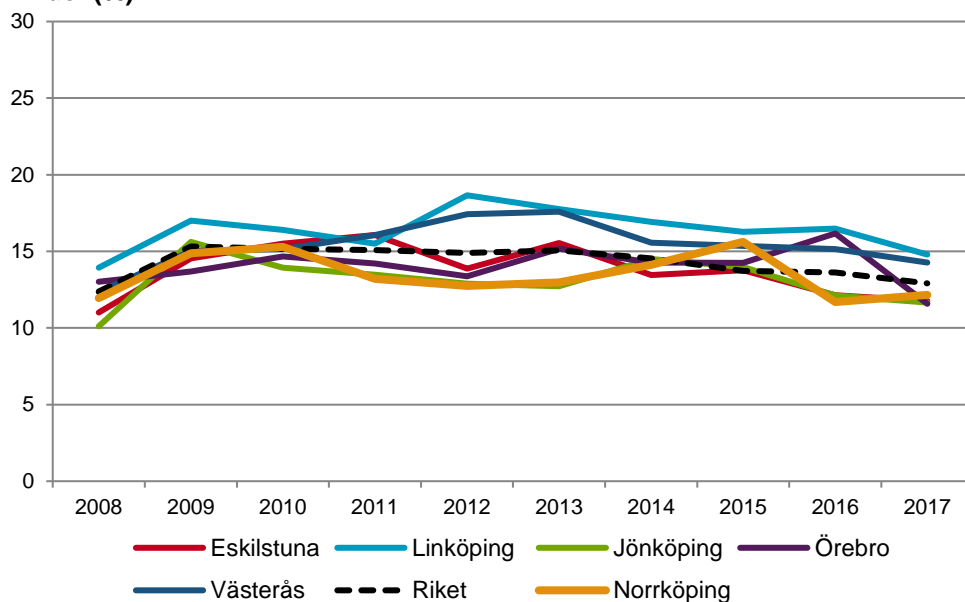
Andel (%)

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Påbörjade högskolestudier vid 19 års ålder, år 2008-2017

Andel (%)

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Att Norrköping ligger lägre i jämförelse mot riket och andra kommuner när man studerar UKÄ:s mått istället för Skolverkets mått beror på att UKÄ:s mått mäter hur stor andel av alla invånare i en viss årskull som påbörjat högskolestudier vid

olika åldrar, inte bara andelen av dem som avslutat gymnasiet som Skolverket mäter. UKÄ:s mått påverkas alltså av andelen ungdomar som avslutar gymnasiet. Enligt statistik från SCB och Skolverket har Norrköping en relativt hög andel ungdomar som inte påbörjar gymnasiet och en relativt hög andel som inte avslutar sina gymnasiestudier vilket kan förklara varför Norrköping ligger relativt lägre till när man studerar övergångsfrekvensen till högskolestudier med UKÄ:s mått.

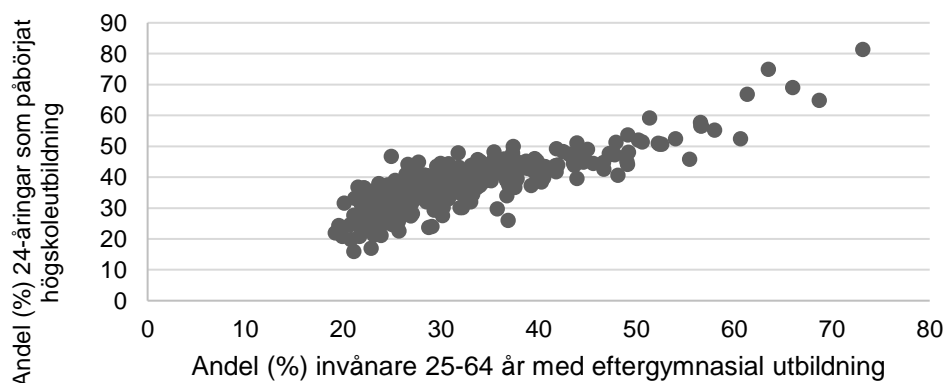
Allmänt om regionala skillnader

Enligt Universitetskanslersämbetet kan skillnader i övergångsfrekvens mellan kommuner bero på olika saker, men de har tidigare lyft framförallt geografisk närhet till högskoleutbildningar och utbildningsnivå bland föräldrar som möjliga förklaringar.

Uppsala och Lund, med stora universitet, är kommuner med hög övergångsfrekvens. Detsamma gäller Danderyd och Täby, två kommuner inom Storstockholm, en region med flera lärosäten. Ytterligare ett exempel är att de kommuner som ligger nära Luleå tekniska universitet har högre övergångsfrekvens än de som ligger längre inåt landet. Geografisk närhet till ett lärosäte räcker dock knappast som förklaring till skillnader i övergångsfrekvens, det är exempelvis stora skillnader i övergång till högskolan mellan kommunerna i Storstockholmsområdet.

En annan möjlig förklaring till skillnader mellan kommuner är invånarnas utbildningsnivå. I kommuner där utbildningsnivån är hög (hög andel av kommuninvånarna har eftergymnasial utbildning) kan en större andel av ungdomarna förväntas påbörja högskolestudier eftersom föräldrarnas utbildningsnivå har stor betydelse för ungdomars benägenhet att studera på högskolan. I spridningsdiagrammet nedan visas sambandet mellan andel invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning och andelen som 2016 hade påbörjat högskolestudier senast vid 24 års ålder. Som framgår av figuren nedan finns det ett tydligt samband mellan utbildningsnivån och övergångsfrekvensen.

Samband mellan invånarnas utbildningsnivå och övergång till högskolestudier i landets kommuner

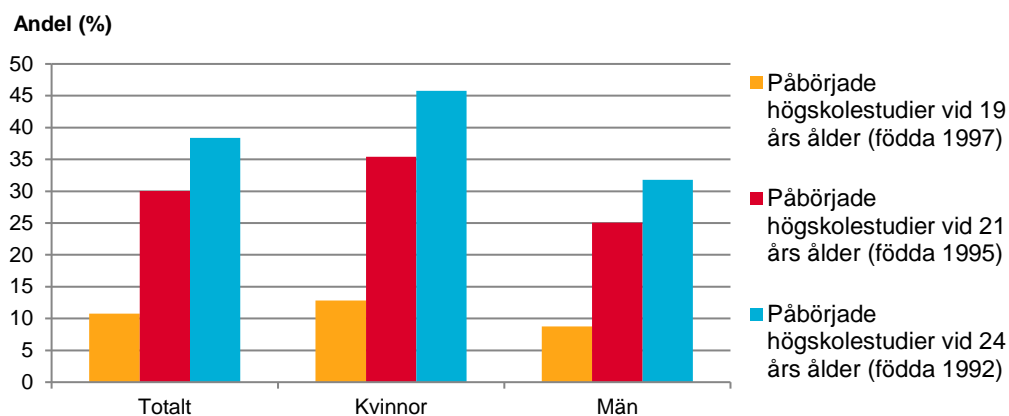

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ), Not: Data är från 2016 års uppföljning av 24-åringar.

Tydliga könsskillnader

Det är vanligare att kvinnor påbörjar högskolestudier jämfört med män, en skillnad som ökar ju äldre personerna blir. Bland 19-åriga kvinnor hade 14 procent påbörjat högskolestudier år 2017. Bland 19-åriga män var motsvarande andel 10 procent vilket ger en skillnad mellan könen på 4 procentenheter. I den äldsta åldersgruppen, 24-åringar, hade 46 procent kvinnor och 32 procent män påbörjat högskolestudier år 2017, en skillnad på hela 14 procentenheter.

Påbörjade högskolestudier vid 19, 21 och 24 års ålder, Norrköping år 2016

Källa: Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Norrköpings kommun.

För dig. För alla. För det goda livet.

I Norrköpings kommun har alla rätt till jämlikhet, delaktighet och del av välfärden. Vår vision handlar om det goda livet, och uppdraget är att skapa, utveckla och leverera välfärdstjänster till medborgare och verksamheter i vårt område.

Vår framtid ser ljus ut. Vår befolkning växer, och vi har en potential som bara begränsas av oss själva. Vi brukar säga att kraften kommer ur kreativitet och våra 11 000 medarbetare.

Genom att planera och driva en ständig utveckling av miljöer, boende, näringlivsklimat och service till medborgarna skapar vi förutsättningar för ett nytt, spännande Norrköping. En kreativ mötesplats för människor och möjligheter.

Utvecklings- och utredningsenheten

Adress: Rådhuset, 601 81 Norrköping

Tel: 011-15 00 00

E-post: utredningutveckling@norrkoping.se

www.norrkoping.se